

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-00 зох.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зох., Німеччині 7-50 зох.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зох., Австрії 7-50 зох.
Зміна адреси 1 зох.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Протектори проти рідних земляків.

Демарш великодержав у Берліні в справі австро-німецького конфлікту.

Львів, 11. серпня 1933.

Від кількох днів ціла європейська преса переповнена статтями і звістками про конфлікт між двома державами одного народу, конфлікт, що довів до справді гротескової ситуації. Оце в доповідок 7. ц. м. упоминанні представники Франції й Англії у Берліні склали „Аустенамті“ заяву протесту проти загрожування Німеччиною незалежності самостійної австрійської республіки. Конкретно, та небезпечна для Австрії німецька акція мала проявлятися у покликах державних німецьких радіостанцій до німецького народу в Австрії та в рейдах німецьких аеропланів над австрійською територією, куди вони скидали летючки. І поклики і летючки накликували австрійців скинути уряд Дольфуса та об'єднатися з матірною німецькою державою — у спільному націонал-соціалістичному таборі. У своєму протесті уряду Англії і Франції покликалися на пакт 4-ох.

Панове фон Нойрат і фон Вільов приймали чужинських амбасадорів дуже чемно й розмова тривала щось півтора години. Однак в офіційному комунікаті сказано лише коротко, що німецький уряд відповів відмовно, заявляючи, що пакт 4-ох не може тут бути застосований, що Німеччина до закликів її провину не почувалася і ніяких міжнародних зобов'язань не порушила, та що збіжжя треті держави не мають права втручатися у відносини між Австрією і Німеччиною. Так звучав офіційний комунікат, однак потім продиралися до преси подробиці гроху іншого змісту. Отже передовсім звертають увагу, що Італія не брала участі в голосному французько-англійському демарші. Зате італійський посол дискретно окремо перемовив з німецьким урядом розмови на тему австро-німецьких відносин, дістав буди то задоволення, що буде введена строга цензура радіових аудіцій, що німецьке міністерство летунства покладе край всяким серлетам над австрійською територією і що німецький уряд осуджує націонал-соціалістичні терористичні акти проти представників австрійської австрійської держави. Так само в англійському комунікаті кажеться про те, що англ. посол отримав заспокоюючі запевнення. Тексту французького комунікату ми покищо у часописах не знайшли, дарма, що французька преса використала цей останній крок франко-англійської дипломатії у Берліні для нової протинімецької кампанії, висловлюючи передовсім скептичні уваги під адресою практичної вартості пакту 4-ох. У свою чергу німецька преса цей крок приписує лише Франції, додаючи іронічно, що винуватим є ваканційний час, коли нема у столицях Франції і Англії міністрів, а їхні агенти спочивають у руках їх заочинистих адептів. Щодо пакту 4-ох, то німецька преса слушно зауважує, що чейже пакт 4-ох має служити вирішальним різними поглядів між 4-ма великодержавами на те, щоб солідарно виступати на-вмості, а в ніякому разі частина підписаних держав не може виступати окремо проти другої частини — в імені посторонніх держав. Усі акції мають бути погоджені, що хоча у тому дипломатичному протесті була мова про загрозу австрійській державній самостійності, на тім річ ішла про скріплення позиції уряду Дольфуса, який аманто боронить „статусу кво“ у Середній Європі — на ціну нових позачок для тривіально банкрутуючої австрійської республіки. І хоча як цікавою є інтерпретаційна дискусія довкола пакту 4-ох, хоч як багато рефлексій викликає „делікатна гра“ італійської дипломатії, яка і самостійності Австрії боронить і протиставляє націонал-соціалістичному уряду Німеччини не хоче замінити. — хоч як цікавим є той

новий причинок до виниклого європейського хаосу, то проте суттю цієї історії є трагедія двох частин німецького народу, який найшовся у тій ситуації, що чужинські великодержави виступають офіційно в ролі протекторів частини німецького народу проти більшості того самого народу! І з цього погляду — інтервенція Франції і Англії у Берліні в користь Австрії ніяк не допоможе до зросту авторитету виниклого австрійського уряду, який боронить державної самостійності краю репресіями проти земляків!

Ситуація справді дивогляда і несприродна. Загострилась вона безумовно і не без вини націонал-соціалістів, які після перевороту в Німеччині почали надзвичайно агресивно та не перебираючи у засобах виступати за терени Австрії, терени соціально і політично дуже складному. Ця надто загальна тактика нац. соціалістів спонукала уряд до репресій, які у свою чергу викликали реванжевські акти терору, аж врешті справа попала у викрутаси чужинської дипломатії. А проте найбільш успішна чи найбільш невдашна дипломатична інтервенція і якийсь-будь внутрішньо-австрійський режим, зберігаючи при житті інекціями французького капіта-

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадності.

Конто ПКО. ч. 143.467.

ЗБІЖКА І ПАШУ, ДОРІБОК ВАШОЇ ЦІЛО-
РІЧНОЇ ПРАЦІ

обезпечайте від огню лише

В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Безробіття на селі, український промисл і завдання кооперації.

Цікава та характеристична дискусія про економічні й кооперативні справи велася з не-схою ц. р. на сторінках преси („Господарсько-Кооперативний Часопис“, „Наш Прapor“, „Діло“). Два будь-що-будь авторитетні автори: мец Корчинський та проф. Несторович забирали го-лос і на тім втихло, хоча справа вимагає висвіт-лення і дальшої дискусії.

Авторитетними треба вважати обох авторів, бо мец Корчинський є не тільки чільним уря-довцем Ревізійного Союзу Українських Коопера-тив, але й автором багатьох цінних статей на кооперативні теми, а інж. Несторович не тільки автором економічних статей, що вказують на широкую фахову ерудицію, але й професором на-ціональної економіки в Торговецькій Школі, яка має виконувати працівників для кооператив-них установ.

У своїй статті в „Госп. Кооп. Часописі“ н. н. „Хто мертвих розбудить?“ мец Корчинський ви-словлює три тези:

1) Наше село має тисячі безробітних, що видіють у аліччях; одиноким способом забезпечити їм який прожиток — це створити український промисл.

2) Завдання те може сповнитися тільки при-ватна ініціатива, а не кооперативна, бо україн-ська кооперація не має потрібних до того капі-талів; натомість є серед українців багато грошеви-тих людей, що мають потрібні капітали, але не мають ані ініціативи, ані охоти та відваги стати піонерами українського промислу.

3) Отже українська кооперація мусить взя-ти на себе ось такі речі: а) вимушувати грошевитих людей, б) подати ініціативу до творення відпо-відних промислових підприємств.

Словом: українська кооперація має покли-кати до життя український промисл, оцертити за-приватно-капіталістичних основах, т. зв. „Мерт-вих розбудити“, щоб український промисл міг зарадити безробіттю селянських мас. Навіть заардати безробіттю селянських мас. Навіть заардати безробіттю селянських мас. Навіть заардати безробіттю селянських мас.

пису висловлює думки, які очевидно суперечать кооперативному світоглядowi!

На дотичну замітку „Нашого Прaporу“ на-діслав п. Корчинський „Нашому Прaporowi“ статейку, в якій ні трішки не змінив тез, ви-словлених у статті „Хто мертвих розбудить?“, навпаки — підтримує їх, а надто додає мірку-вання, шляхом яких дійшов до висновків, офор-мулованих у відомих тезах. І так пише п. М. Корчинський: „Приходжу до переконання, що при досюгочасному темні кооперативний про-мисл не зможе розвинути та, щоб міг погли-нути надлишки робучих рук нашого села. Не маю також даних, щоб збільшена напруга коопера-тивних робітників могла в потрібній мірі збіль-шити власний капітал кооперації. Чи відчув ав-тор замітки велич тої потрібної міри? Там пи-тання яке про zatrudнення десятків тисяч лю-дей!“

„Добре зробить — кінчить статейку мец Кор. — український кооператор, коли переконає власника капіталу, що його не міг притягнути до капіталу кооперативного — заснувати фа-брику для zatrudнення наших безробітних“.

Редакція „Нашого Прaporу“ додала від се-бе замітку, що статейка мец Корчинського дає „річезе висловлення“, як саме треба було зрозу-міти статтю „Хто мертвих розбудить?“ і тим до-водилася!

Зате проф. В. Несторович на сторінках „Ді-ла“ у статті „Suprema lex“ обговорює тези, ви-словлені мец Корчинським у статті „Хто мерт-вих розбудить?“ і хоча зазначає, що: „Невдач-на річ підтримувати думки, що викликають него-дування, вважаючи справу порушеною мец Корчин-ським настільки важкою та його тези по суті ва-стільки слушними, що ризикую стати громово-дом гниву якого з боїв кооперативного Олімпу“.

Тут треба зазначити, що між інж. Несторо-вичем і мец Корчинським нема ніякого непоро-зуміння. Інж. Несторович цілком правильно ро-зумів тези статті „Хто мертвих розбудить?“ ре-капітулюючи їх ось так: „У нашому селі повно зайвих рук до праці. Їхне безробіття не шалоб

і тоді, колиб удалось навіть допірати селянське землевладіння... Треба ці руки використати при розбудові нашого промислу. Але хто має це зробити? Завдання це не під силу нашої кооперації: причина: брак капіталу".

І далше: "Н. Корчинський кладе на кооперацію завдання підшукати людей, що розпоряджаються бодай захованим капіталом, будити в них амбіції творення індивідуальних підприємств, доказуючи, що в цьому лежить матеріальний інтерес їх і нації. Це стане тим легше, що кооперація може забезпечити тим підприємствам відповідний збут, убуваючи їм різночасно а до роти двох порогів фабриканта: 1) працю на невизначений ринок серед безпастовної конкуренції і 2) картелі, бо кооперація є сама своєрідним картелем споживачів... Отже кооперація мусить розглянутися за людьми, які свої ошадності жили би для підприємливої акції."

Ось так уявляти тези статті п. Корчинського уявляє інж. Несторович настільки слухняний, що може зі спокійним сумлінням їх підтримувати, ризикуючи ставити за себе тів'я тямущих кооператорів.

Володимир Темницький.

Закарпаття.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Дня 1. липня ц. р. відбувся в Мукачеві зїзд підкарпатського українського студентства. У зїзді взяли участь: представники Союзу підкарпатських руських студентів у Празі, філії Союзу у Братиславі, студ. т-во "Промінь" в Ужгороді, студ. т-во "Камінь" в Мукачеві. Після докладного обговорення нинішнього становища студентства на Підкарпатті одностайно постановлено заложити організацію "Об'єднання Українського Студентства". Головою Об'єднання обрано інж. Гелетку, секретарем М. Небесника. Метою організації буде погодити діяльність поодиноких товариств та заступати інтереси загалу українського студентства Підкарпаття.

ЗУСТРІЧ ПЛАСТОВИХ КУРІВ.

У днях 1—3. липня ц. р. під Чернечою Горою відбулася зустріч українських пластових курнів Підкарпаття. З різних кінців зійшовся сюди цвіт нашої молоді. Не зважаючи на майже безпереривний дощ, пластуни отаборилися на березі Латориці коло монастиря оо. Василян. Богата таборова ватра, участь почесної пластової сторожі при богослужінні, присяга членів, участь пластунів у поході Товариства "Просвіта", в популяризації народної забави та вечірній репрезентативній виставі виповнили

ПРАВИЛЬНЕ ТРАВЛЕННЯ І ЗДОРОВУ КРОВ дістанете, вживаючи щодня піл склянки природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA. 1-1

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. СЕРПНЯ 1933.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

НЮ ЙОРК.

Безплатні концерти. — Розмова про українську музику. — Опера в Нью Йорку.

При описах радянської дійсності стрічаємо дивні згадки про те, які здобутки й виплоди культури служать усьому населенню модерної держави. Раз навіть оповідав у Львові котрийсь із проїзжих радянців (чи не Леонтич?), що на Радянщині іздить окремий хор чи оркестра навіть по селах і дає концерти. Важко нам сказати, чи тамошньому населенню тепер найбільше потрібна музика. Але воно й не така занадто новина, коли пригадаємо собі, що у нас мало не кожне село має свій хор, оркестру чи примітивний театр. А вже за царської Росії кожне місто середньої величини мало в парках концерти за оплатою (як у Києві), або й безплатні, як це було в Полтаві, Кременчузі, Севастополі, Ялті й ще декуди. Очевидно, це були різні самозрозумілі й нікому не приходило на думку робити з цього приводу якунебудь рекламу... білому царизмові.

Таке самозрозуміле явище є й у Нью Йорку. Мають богачі Данило і Флоренс Суггенгайм (Daniel and Florence Cuggenheim — можливо: жидівського чи німецького походження) гроші, то створили фундацію свого імені. Ця фундація улаштує в Нью Йорку величаві концерти під орудою Гольдмана „for the benefit and enjoyment of the people of New York" (для добродійства і адоволення населення Нью Йорку), як це дрібничкам друком зазначено на програмках, що їх безплатно можна одержати перед концертом.

Такі концерти відбуваються безплатно

програму зустрічі. Взагалі ціла зустріч показала, що молоді не марную часу, а охоче жертвують свої сили й уміння своєму народові.

РАЙОНОВИЙ ЗІЗД Т-ВА „ПРОСВІТА“ В МУКАЧЕВІ.

Дня 2. липня ц. р. відбувся районний зїзд Товариства „Просвіта" в Мукачеві. Хоч цілий тиждень падав дощ і дороги були в страшному стані, свято випало надзвичайно урочисто й гарно. Просвітня, які майже виключно складалися з селян, „Українське Слово" подає на поналі 3.000 осіб. Були заступлені крім читальні мукачівського району теж деякі діяльніші „Просвіти" дальших околиць: Перечин, Заріччя, Скотарське, Вишні Верещки, Великий Бичків, Білки, Хуст, Берегове, Севлюш, Нижні Ремети, Боутрадь і т. д. Службу Богу відправив, заступаючи Преосв. єпископа О. Стойку, директор о. А. Волошин. Уже саме місце богослужби — Чернеча Гора, що пам'ятає князя Ф. Корятівича, прекрасні співи рославівського, хустського, пластового і ст. давидківського хору, а кінці прекрасна та глибока промова о. А. Волошина створили у присутніх урочисто-піднесений настрій. Після величкого походу, що приємно вражав своєю організованістю, великою кількістю українських прапорів, козацькою бандерією, звуками багатьох просвітнянських оркестрів, співа, а головним бадьорим і веселим настроєм учасників-селян, відбулося урочисте засідання просвітнян у міському театрі. На жаль, ані половина учасників не могла поміститися в салі. По вступній промові п. судді Ю. Перевузника зїзд вислав привітальні телеграми през. Масарикові та іншим і прийняв протестну резолюцію проти спроб ревізії границь ЧСР. Відчитано потім і виходило цілу низку привітань від різних установ та осіб. Вислухано три реферати на актуальні теми: 1) ред. О. Полянського: „Культурно-освітня праця на селі за сучасних умов", 2) інж. Л. Романюка: „Господарська праця „Просвіти" на селі" і 3) проф. Устияновича: „Просвіта і тверезість". Загальний настрій зїзду був одушевлений, а гаслом його без сумніву було: „Власними силами!" На зїзді прийнято відповідні резолюції.

Безпереривний дощ не дав змоги відбутися народній забаві на лоні природи — її перенесено до театру. З надзвичайно багатого програми треба відмітити виступи перчинців та заріччівців, ст. давидківців та в. верещанців. Маленьку декламаторку п. Марковичівну з Черемисова сая нагородили бурхливими оплесками. Школа народних танців п. А. Кістя з Ужгороду надзвичайно гарно доповнила програму.

Репрезентативна вечірня академія була гідним завершенням цілоденного свята. Уривок з опери „Запорожець за Дунаєм" був проведений з цілком заслуженим успіхом групою тих пластунів, що їхали на світове „жемборі" до Будапешту. Диригент п. Е. Шереті, безперечно

добре опанував річ. З поодиноких співаків прекрасні були п. М. Шутківна та п. Ю. Шпір. За ці були добрі. Танцюристи школи народних танців дали прекрасні візріці нашого народного мистецтва. Особливо приємно було бачити танці менших. Інсценізація Франкових „Камінь" зробила глибоке враження на всіх присутніх.

Цілий хід свята показав, на яким висоті рівні свідомості стоїть уже нині наш народ, серед нинішніх наших матеріальних труднощів, несприятливих обставин і поганой погоди селачева і своєю активною участю у святі аналізують до праці.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНА НАРАДА.

Дня 2. липня ц. р. відбулась господарсько-кооперативна нарада під головуванням п. Ю. Ревая. По довшій живій дебати обрано постановчий комітет Економічної Ради Підкарпатської праці на Підкарпатті, особливо в царні кооперації.

ОРГАНІЗАЦІЯ АБСОЛВЕНТІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ

Дня 3. липня ц. р. заложено організацію абсолювентів середніх шкіл Підкарпаття. Головою обрано п. С. Бокотя.

КОНГРЕС УЧИТЕЛЬСТВА.

Дня 3. липня ц. р. відбувся конгрес Української Учительської Громади. Головував проф. Ю. Гуснай. Присутніх було 716 членів учителів і 118 гостей. Конгрес пройшов спокійно і важко, але разом з тим велике піднесення й азяття присутніх свідчили про здоровий дух і настрій українського учительства Підкарпаття. Конгрес займався не безплідними мовними сварками, але попри свої професійні учительські інтереси серйозно обговорив справу всебічної допомоги українському населенню Підкарпаття. Учительська Громада обіймає тепер коло 900 учителів, отже велику більшість усього підкарпатського учительства. Те, що члени йдуть з народом і за нарід, що не стадаються і не бояться щоденної чорної роботи, є найкращим доказом високої і ідейної їх цінності. Іншим Конгрес ухвалив активно брати участь у розбудові української кооперації на селі.

ПОВІНЬ НА ПІДКАРПАТТІ.

До голоду й безробіття прийшло нове щастя на наш край: повінь. Безустанні дощі, тривалі цілий червень, довели до того, що Тиса і всі побічні річки вилили. Прийшла повінь, якої наш край вже давно не пам'ятає. Воли переривала дороги, позривала мости, позминала поля. Тиса залила багато сіл. Повінь прийшла так нагло, що люди були щасливі, що хитували своє життя. Багатьом пропав цілий міток, бо повінь знищила урожай, потопила

кожного дня на переміну: раз перед університетом, а раз у згаданому централ-парку. Людей буває велика сила, 20 і більше тисяч, хоч це ніщо проти великого Нью Йорку. Але багато між публікою таких, що просто дивно, чого вони тут прийшли: весь час балакають у голос, курять люльку чи цигаро, молодші весь час то штуркаються, то сміються, борються і не дають зосередити думки. Але можна всього догадатися: прийшли, бо в місті духота забирає віддих, а тут все таки свіжіше; бо тут порозідалися чи пороззягалися без сурдути на холодній траві і парк виглядає як зарванецьке пасовисько, крите різнобарвною одежою побожних прочан. А що ця публіка неспокійна... нема чого дивуватися: адже оркестра не заграла ані одного „джеза". А якийсь там Чайковський, якесь „Богем", „Мадам Батерфляй" чи щось подібне, — що це їх може обходити?

А тимчасом оркестра Гольдмана одна з краших. Має 100 вчених музикантів. Грає такі твори, яких у нас і не чути, напр. овертуру „Бенвенуто Челіні" Гектора Берліоца, або таку інтродукцію „Сонце" (The sun) з „Iris" П. Масканья. Як чудово віддає оркестра нічну тишину, а відтак пробудження до життя, де всі ества городу Іріса звертають свої мальовані головки на схід до золотого живоїтворного сонця, що висилає своє цілюще проміння апоза гори Фуджуяма. А сам схід великого сонця схоплення у таких акордах, що слухач напругу почуває себе міцним, свіжим і самопевним.

Опера за оперою пересувається через звуковий осередок мозку, викликаючи попри почуття краси й повної мистецької насолоди також миле почування хвилювального самозабуття. Тому оправдана злість збирала людину, коли не раз для заспокоєння настирливої публіки Гольдман хавав за тубу і заповідав якийсь додатковий марш чи іншу зупинку, що нагадувала — будечь.

Сам Гольдман людина середнього росту і віку, доволі дрібний, з „артистичним" посмістим волоссям, знаменито опановує оркестру і робить з нею, що захоче. Публіка дещо вважає, коли Гольдман має грати свої власні композиції. Він любить ілюструвати музично свою подію. Важко сказати, що саме плуччи, ані ходить маркантино те, що він хоче викласти. Напр. „дальм". Оркестра грає марша. Серед нього чути тупіт кінських копит, дзвонів, верещать сирени. Це їде пожежа рожа. Публіка теж верещить з одушевлення, хоч ця сирена могла своїм прозвучанням гасом кричати зовсім добре і без того марша. Його грала оркестра. Хто чув один твір Гольдмана, ари дрібці уяви міг догадатися в думу, яка буде ілюстрація. Грали „На фем" Можна було догадатися, що буде казковий гання, кукурікання, мукання, торохчіння і т. п. і було. Було навіть більше, бо — свідомо і кукування зазулі, яких — до речі свихши — в Америці зовсім нема й не чути. Ані що це не конечно американська фари. Ані такому разі — вона знову не фари. А публіка просто не могла дати собі раду і грали твір „Почта", де частину грає музика і частину досивистувала публіка. А це так дивно ляло Гольдмана, що він відвертався і з оркестри і з розясненням лишему диригуванню.

Нефахівцеві важко говорити, чи музичний твір, званий „оперою", є найвищим розумом. Однак, не зважаючи на те, що він є шаблоні накопичує якусь скількість, різну скількість голосів, усяких танців, і як там усе те називалося би, — то музичний призначити, що чейже кожний великий автор вложить в цей музичний рід щось своє, відчуженого. Великі твори — опери стають домими у світі на довший чи короткий час. І автори переходять між безсмертними.

добу, рознесла хати і т. п. Найбільше знищила повільно такі села: Луги, Великий Бичків, Требушани, Терешу, Тячово, Бушину-Ганда, частинно Салдобаш, Хуст і Копаню, далі Королево, Веряню, Фанчіково, Теково, а майже зовсім знищила Вілок. У тім селі знищила вода около 300 хат так, що ціле село треба буде наново побудувати. Сотки людей таборують під голим небом, ходять по полях, де росла їх пшениця, розгрібують мул, який занесла дика Тиса і з розпучкою думають про нужду, що їх жде під зиму. („Світло“).

Повітряні герої.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Вчора витором прилетіли до Марсильї летуни Кодо і Росі. Витали їх величезні маси публіки. Переможці летуни вдовольнилися, що вдалося їм побити рекорд, але з другої сторони жалують, що атмосферичні умовини, які причинилися до передчасного вичерпання бензину, не дозволили їм досягнути серйозного завою. Сьогодні летуни прибудуть до Парижа.

Нельояльний карикатурист.

БЕРЛІН, 11. 8. ПАТ. Міська рада рішила закрити негайно збірну виставу праць славного карикатуриста Олафа Гюльбрансона, довголітнього співробітника політично-сатиричного тижневика „Сімплісісіму“. Сталося це на внесення членів націонал-соціалістичної фракції, які закинули Гюльбрансона, що він кешкує з провідників гітлерівського руху та осмішує Німеччину в опінії інтелектуальних кол заграниці.

Японія загортає землі.

ЛЬОНДОН, 11. 8. ПАТ. Англіська преса довідується з Пекіну, що японські війська під покриттю добровольців комуністів посуваються до провінції Чаттар в Монголії, важкої із стратегічного огляду. Столиця провінції впаде з причини слабого опору. Одночасно Японія стягає військо з властивого Китаю, перекидаючи його в сусідство великого муру.

По широкому світі.

— В грецькому парламенті посол робітничої партії Гавридіс, обговорюючи вибори в Салоніках, назвав членів уряду гітляями, за що проурядові посли стягнули його з трибуни.
— Летунський тиждень в Дебліні скінчився смертю трьох військових летунів, а саме пор. Тулага, кпт. Герона й обсерватора Тобі.
— У Ляйпцігу покінчив самогубством у в'язниці проф. Нойбек, бувший інтелектуал середньо-німецької радіостанції. В Кельні повісився торговельник Отто Фат.

шуючи дотичну націю своїми іменами. У нас ще нема такої опери, що пішла у світ. Мені звернули на це увагу чижинці. Я боронився, як міг: маємо „Тараса Бульбу“, „Різдвяну Ніч“, „Утоплену“, ну і... але ми нація вбога, бездержавна, не можемо вислати у світ наших опер. От, Чайковський наш... Але мені відповідали, що великий світ все виловив і показав, а про Чайковського не те рішає, що ми хочемо, але те, що він про себе думав.

Дуже незручно сперечатися часом з чужинцями. Коли ми вже досягнули в музичній діяльності такий ступінь, щоб подібні розмови могли вести з успіхом не тільки „специ“, але й звичайні смертніки...

В Нью Йорку є всього одна опера, т. зв. „Метрополитен Опера“. Обставлена найліпшими силами світа, вона очевидно має велитенські видатки. А це підприємство богачів, не міста чи держави. Тому й вступи дуже високі. В часах теперішнього безробіття не можливо кому-небудь платити казочні суми вступу. Зрештою — чому Нью Йорк мав би лише одну оперу? Тому створилася кооператива, якої членський уділ всього один долар. Ця кооператива поставила собі метою — давати найкращі опери найліпшими силами за вступом не дорожчим, як до кіна.

Це підприємство — якщо не покажеться „триком“ для легковірних суспільників — може дати поза музичною пасолодою для широких мас ще й працю соткам безробітних артистів, співаків, музикантів і т. д. Наразі „Космополитен Опера“ (так називається ця кооператива) давала літом 1932 концерти в Медісонсквергарден з прегарною програмою під управою Макса Рабінофа. На павзах промовляли бесідники, що вияснявали підприємство й організували членство, яке учасники приймають у великому числі.

Щоб мати здорові зуби, треба двічі річно відвідувати свого дентиста. Двічі денно чистити зуби Кальодонтом.

KALODONT

усуває назубний камінь.

Ірландія відривається від Великої Британії.

ЛЬОНДОН, 10. 8. ПАТ. Політична ситуація в Ірландії дуже ускладнена й грізна. Президент де Валера оголосив учора вчором в парламенті внесення, що перетинають зв'язки, які ще в'яжуть Ірландію з В. Британією. Внесення спрямовані проти прерогатив англійської корони й мають на меті усунути нарешті геральдного губернатора. Загально думають, що прийняття тих внесень попередить демарш республіканців. З другої сторони опозиція концентрує всі свої сили.

Крім того посв парламентом з велике напруження між урядом і фашистською партією синіх сорочок. Генерал О'Дефі, провідник синіх сорочок, які офіційно називаються національ-

ною гвардією, мають прихильників на провінції й користуються симпатією фашистів. В самому Дебліні переважають радикально-суспільні, а навіть комуністичні елементи, зорганізовані в ірландську республіканську армію, що підтримує де Валера. Крім того є ще третя організація: національна армія вільної ірландської держави.

Уряд вербує тепер людей до цивільної гвардії (поліції). До Дебліна прибувають окремі потяги з членами організації синіх сорочок. Республіканська ірландська армія є значно сильніша і числить 150 тисяч людей.

В Льондоні очікують з сапруженням розвитку випадків і числяться навіть з можливістю домової війни.

Румунський уряд добуває гроші.

Румунський уряд додумався, що його обов'язком допомогти хліборобству. Щоб спекулянти не скуповували зараз по живих збіжжя за безцінь, уряд рішив сам скуповувати хліб по догідних цінах. Та на це треба грошей, а державні каси порожні. Отже уряд звернувся до Земельного Гіпотечного Банку в Букарешті за позич-

кою в сумі 900 мільйонів левів. Одначе управа банку годилася дати лише 500 мільйонів. Тепер пишуть румунські часописи, що уряд рішив розв'язати банк і взяти собі тих 900 мільйонів левів. А яка вище з того користь, не трудно згадати. З досвіду відомо, що нема там добра, де уряд береться сам до купецьких інтересів.

Драконські методи супроти жидів.

„Фреакіше Цтг.“ у Нирнберзі, яку редагує посол Юлія Штрайхер, закликає до безоглядої політики супроти жидів. Домогається, щоб зробити жидів відповідальними за протинімецьку пропанду за кордоном і щиро дослідно: „Нема місця для ласки або потування. Треба їх ви-

плати, або вислати до концентраційних таборів, бо це одинока дорога. Супроти жидів треба стосувати найбільш драконські методи, аніквадувати їх і знищити. Це одинокі гасла, які можуть істнувати у відношенні до жидів і соціалістів“.

Французька преса боронить Австрію.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Преса підкреслює, що Німеччина утримує далі протинавстрійську пропаганду в мінхенській нападній радіостанції. Вчора гітлерівський одвозуєць виголосив велику промову, атакуючи Дольфуса та порівнюючи австрійську поліцію, яка пильнує границі, зі се-

паратистичними ренськими ордами сперед 14 років. „Котідіан“ питає, чи баварські гітлерівці слухають Гітлера, та чи Гітлер не хоче спровокувати міжнародну опінію, щоб вона предлала справу Лізі Народів.

Революція на Кубі.

ПАРИЖ, 10. 8. ПАТ. У відповідь на ухвалити Рузвельта президент Куби Машадо оголосив у Гавані став облогою і звелів устанити на вулицях скоростріли. Серед такої ситуації політичні консеквенції на Кубі можуть бути дуже грізні. Амбасадори і посли, акредитовані при уряді, звернулися до Рузвельта у зв'язку зі скратами, які еспанські й англійські громадяни потерпіли в Гавані. Три американські коужаки готові вирушити до Гавани. Зв. Держави адають собі справу з наслідків експедиції в тому випадку, тільки в крайньому випадку.

ГАВАНА, 10. 8. ПАТ. Без огляду на терор, який стосує президент Машадо, загальний страйк триває далі. Військовий командант у

Сантьяго приказав відчинити всі склади, інакше неслухняних кусять уважатимуть контрреволюційоерами. Комітет, що підтримує Машадо, обмірковує компромісову пропозицію Зв. Держав, на основі якої Машадо має зректися влади в користь тимчасового президента, що його підтримують всі партії.

ГАВАНА, 11. 8. ПАТ. В колах зближених до президента Машадо в теперішнього кубанського уряду, замітні спроби настроїти публічну опінію проти Зв. Держав. Поселінка Вашингтону стрічається зрештою з критикою в колах урядових і протигурядових. Уряд послугується у своїй опінії місцевою радіостанцією. 24-годинний ультимат, спрямований кубанським урядом до опінії, минає сьогодні.

У Білогорщі обов'язує

П. Гоголяк звернувся до Нар. Організації Українців м. Львова зі запитом, чи не можна б вложити впринятій податок на „Рідну Школу“, документ вложення суми переслати Скарбові Палаті у Львові, як доказ доброї волі вложити податок, а відповідним поясненням, а Вишниського заскаржити до суду за образи чести.

А. Добрянський

— Нова домівка дівочої гімназії „Рідної Школи“ у Львові. З дня 10. серпня ц. р. Головна Управа Рідної Школи перенесла одну свою середню школу у Львові, дівочу гімназію з вулиці Театинської до великого і просторого будинку у середмісті при вул. Валовій ч. 4. Гімназія заняла цілий II. і III. поверхи, на яких налічується 10 гарних, гігієнічних, соняшних саль, враховуючи кімнат на кабінети і бібліотеки. Крім саль призначених до науки є одна найбільша рекреаційна саль, в якій будуть відбуватися шкільні дисасти, концерти та інші шкільні імпрези. Гімназія має два фронти: один до Галицької площі і сторону вулиці Академічної і Баторія, другий до вул. Валової. Вигідний і просторий льокаль дає змогу гімназії примістити два рази стільки учениць, як передше. Тому у-

— Свято в честь героя Відня. Читальня „Прогресів“ в Кульчицях Шляхотських біля Самбора, заліз. станція в місті, подає до відома, що свято в честь героя Відня Юрія Кульчицького відбудеться в днях 19. і 20. серпня з такою програмою: Субота 19. серпня: Служба Божа в 9 годині. Панахида на місці, де уродився Юрко Фр. Кульчицький, в годині 12 проповідь. Перерва обідова 2 години. Академія в 3 години: Хор „Слава“ — Сениці; вступне слово — м-р Іван Кульчицький Гут; деклямація: „Слава героєві“ — Марчишина; реферат І; хор: „Грають сурми“; діточа деклямація; реферат ІІ; муж. деклямація; привіти; закінчення — д-р Костик Кульчицький.

КОПЕНГАГА, 10. 8. ПАТ. В.

Вістка про смерть Ліндберга пішла з того, що одна з радіостанцій перехопила несприятелів радіотелеграму, що П надало греппландське пр.

Мусолінів орган „Попольо д'Італія“ обираючи побут Троцького у Франції, вразило заохує його, щоби поселився на Капрі. Де жоден ркий. Фашистівська Італія прийме рази Троцького, бо не боїться, що її населення заразить алінівськими чи троцьківськими бацилами.

— Білий круг. Дня 30, липня с. р. пошукавши вулицями Львова похорон старшини УГА б. з. Ярослава Лопатинського, що помер в 49 році життя. Перед жалбним возом ішов в ризах священик, а за возом не було нікого. Тільки хідником ішов шпакуватий чоловік, що звався словами. Був це приятель небіжчика, а іст-тяя поляк, то вмів пошанувати нашого стар-

ПО ЛЬВІВСЬКИХ ВАКАЦІЙНИХ ПІВОСЕЛЯХ.

Усі діти строгарно виглядають: опалені чупоне на янєс, Типіанівське золото, плєчнкк, груди, руки, ноги, а днвно, личка при тїм у дївчаток зовсім білі. Цїй штудї позавидувалаб їм неодна модерна дама. І так опалюютьс я вони щодня при погодї від 9-ої до 1-ої години. Купаютьс я

Коли переходжу ще раз думкою по наших львівських піселях, то мушу признати, що Т-во „Захоронка“ зробило величезне діло. Прогодувало впродовж шістьох тижнів (і добре годувало) біля 500 найбідніших українських дітей — дало їм змогу перебувати і бавитися в товаристві ровесників, у гарнім оточенні — розвиватися серед живої природи сонцем, кві-

Цьогорічна імпреза „Захоронити” може стати приміром для інших наших установ та організацій. Менше перелюбствих обчислень, мрівань, вагання, а більше віри у свої сили, пра в усіх добрих справи, яку перенести важко на потреби твоєї, розум і серце.

Свято „Просвіти“. Дня 23. липня ц. р. святкувала Філія „Просвіти“ в Зборові 25-літній ювілей своєї діяльності. Ювілейний Комітет намітив був обширну програму з походом вулицями міста і кімними бандеріями. Однак територіальне воєводство заборонило свято після наміченої програми, мотивуючи свою заборону тим, що Зборів є мале місто, не помістить сподіваної маси людей, а кімні бандерії виробить шкоди з гордах місцевому населенню і викличе тим негодування невинних мешканців міста. Комітет висі тоді позаміг до старства по дозвіл на академію на пащі „Рідної Школи“ і справді дозволя такий старство обіцяло дати. Виготовлено афіші на 6 днів перед святом, та тут повітове старство заарештувало афіші і держало у себе майже півтора дня. Вкінці на інтервенцію голови Філії „Просвіти“ їх видало. Пішли афіші по довгих трудах в повіт і понесли вістку, що Філія „Просвіти“ таки святкує урочисто свій ювілей дня 23. липня, хоч уже без урочистого походу на площу. Дивно, що воєводство в Тернополі заборонило нам похід, бож по дотеперішнім обчисленням виказалось, що такі повітові осердці из Зборів, ніколи не збирали на українських народніх адмигах більше, як 4 до 6 тисяч учасників. У незалежності у Зборові „святий моряк“ взяло участь, як подал „Саово Польське“, більше як 8 тисяч учасників; на святі була кімні бандерії, ішли гармати, ішли серед учасників і човна на возах, але якось помістив їх Зборів таї кімні бандерії не заподіяла шкоди мешканцям міста. Отже для 8 тисяч учасників „святий моряк“ було місце в Зборові, а для сподіваних 4—6 тисяч учасників ювілейного свята Філії „Просвіти“ не було місця. Та всеж таки свято відбулося згідно з заповідною старством програмою. Поїзду Службу Божу відправили в асистент доколичного духовенства член-основник Філії „Просвіти“ о. радник Елеон Герасимович, буний парох Пресович, тепер Лихович Зарічких, парох Журавно. Високопатріотичну проповідь на тему дня зягосности о. радник Микола Янович, парох Плаучів Великий. Після проповіді місцевий парох і докан о. В. Кулик в асистент численного духовенства відправили адмихату из заможних членів Філії „Просвіти“. Перед Службою Божою відіграли дзучей оркестри Т-ша „Сокіл“ у Зборові і читальні „Просвіти“ в Овирій кімні реалігіях міськи. Службу Божу і канцеляр співав місцевий хор членів „Просвіти“ у Мшанів. Оркестри і хор виступили під орудою урядовця Філії „Просвіти“ а. Л. Ковалів. По богослужбінні перейшли учасники свята на площу Мшанів. Поїзду Службу Божу відправили член-основник Філії „Просвіти“ о. радник Елеон Герасимович, буний парох Пресович, тепер Лихович Зарічких, парох Журавно. Високопатріотичну проповідь на тему дня зягосности о. радник Микола Янович, парох Плаучів Великий. Після проповіді місцевий парох і докан о. В. Кулик в асистент численного духовенства відправили адмихату из заможних членів Філії „Просвіти“. Перед Службою Божою відіграли дзучей оркестри Т-ша „Сокіл“ у Зборові і читальні „Просвіти“ в Овирій кімні реалігіях міськи. Службу Божу і канцеляр співав місцевий хор членів „Просвіти“ у Мшанів. Оркестри і хор виступили під орудою урядовця Філії „Просвіти“ а. Л. Ковалів. По богослужбінні перейшли учасники свята на площу Мшанів. Поїзду Службу Божу відправили член-основник Філії „Просвіти“ о. радник Елеон Герасимович, буний парох Пресович, тепер Лихович Зарічких, парох Журавно. Високопатріотичну проповідь на тему дня зягосности о. радник Микола Янович, парох Плаучів Великий. Після проповіді місцевий парох і докан о. В. Кулик в асистент численного духовенства відправили адмихату из заможних членів Філії „Просвіти“.

осиування фільм "Просвіти" і перших кроків П. Малан-
сти. Свято зробило велике враження на учасників, ви-
гадало не випадок так, як можна було того споді-
ватися, що треба принести в першій мірі відомості про
перешкодам. Не було теж відповідної пропалаки на
обійшлося і тут без жалюгідних подій. В часі про-
від Кружка "Рідної Школи" в Зборони, що його про-
дав голова Кружка, відзначалося серед публіки на-
свистів. Сором вам, панове синисті! Чим же каже-
те заставитися над тим, що робите? А вже наба-
ш гальба тим панам організаторам тих дискусій, що
бриля, що для власних амбіцій та мегаломанії ви-
ніають добрих людей на те, щоб в кінцевих кри-
вижких часах вводили у нас розлам та отаману-
Присут-

Зол. 750 щасливі обруч.
золото 14 кар.
тільки у Б. Гринберга, вул. Смітська